

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Eadem forma praescripta est in Conciliis Gallicanis. Aliud tamen obtinuit
ævo Hincmari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

I I. Ita electi Stephanus Episcopus Ephesinus, Flavianus Antiochenus, & Nectarius Constantinopolitanus.

III. Eadem forma praescripta est in Conciliis Gallicanis. Aliud tamen obtinuit evo Hincmari.

IV. Ordinationes Metropolitanorum pertinebant ad Patriarchas. Quod probatur ex Concilio Chalcedonensi & Innocentio primo.

V. Metropolitanus tamen Constantia Cypri ordinatio relicta est synodo provincia, & vetita Patriarcha Antiochena, decreto Concilij Ephesini.

VI. Queritur an ordinationes omnium Metropolitanorum pertineant ad Summum Pontificem tanquam Patriarcham Occidentis. Concluditur ad eum pertinere ordinationem Metropolitanorum qui Diacones Urbicaria sibus continentur. Discrimen Episcopi Romani cum ceteris Patriarchis.

VII. Metropolitanorum Italia ordinationes fiebant absque auctoritate Summi Pontificis. Ordinatio Metropolitae Aquileiensis pertinebat ad Episcopum Mediolanensem, Primatis vero Mediolanensis ordinatio ad Episcopum Aquileiensem. Evo tamen D. Gregorij necessarius erat Summi Pontificis consensus pro ordinatione Episcopi Mediolanensis, & Salontanani.

VIII. Provinciae quae extra Italiam erant, Metropolitanos suos ordinabant absque auctoritate aut consensu Episcopi Romani. Exemplum in Africa, in Hispania, Dardania, ceterisque provinciis Illyrico vicinis.

IX. Ecclesia Gallicana eodem jure usa, quae Metropolitanos suos non alibi ordinari permisit quam in synodo provincia; nisi si apud quasdam provincias aliud obtineret. Notatus interpres Graecus canonicus VI. Sardicenis, Remensis & Trevirensis Ecclesiae, sorores dictae ab Hincmaro.

X. Sub secunda Regum nostrorum dynastia, vetus consuetudo valuit. Probatur ex Hincmaro, qui hinc concludit Metropolitanos Galliarum esse Primates. Duo Primatum genera. Pallij genium.

XI. Acriver cum morem reinere contendit Ivo Carnotensis. Decretalium libri conservaverunt Episcopis comprovincialibus ordinationem Metropolitanam. Qua paulo post eis adempta est.

ADDITIO. Evo Gulielmi de Montelanduno, Archiepiscopi consecrabantur sola Summi Pontificis auctoritate. Recensentur lucubrations hujus viri.

I. MAJORIS haud dubie momenti erant Metropolitanorum electiones & ordinationes quam ceterorum Episcoporum; ideoque majorem curam desiderabant. In electionibus sane, Episcopi integro suffragij jure fruebantur, & ea quidem auctoritate quam in ceterorum collegarum suorum electionibus non usurpabant; ob id videlicet, quod cum a Metropolitano pendere deberent, ipsorum valde intererat cujusmodi homo ad eam dignitatem vocaretur. Praclare itaque Leo: Metropolitano defuncto, cum in locum ejus alius fuerit subrogandus, provinciales Episcopi ad civitatem metropolitanam convenire debent; ut omnium Clericorum atque omnium civium voluntate discussa, ex Presbyteris ejusdem Eccle-

siae, vel ex Diaconibus, optimus eligatur. Hunc Leonis locum imitatus est Ilidorus Mercator in supposititia epistola Aniceti, quae a Gratiano relata est.

II. Secundum rationem a Leone prolatam recte in Actione XI. Concilij Chalcedonensis pronuntiavit Anatolius Patriarcha CP. electionem Metropolitanam Ephesini ab iis omnibus celebrandam esse qui ab eo regendi erant: Dabitur autem Ephesiorum metropoli Episcopus ab omnibus qui passendi sunt eligendus. Quare Stephanus civitatis illius Episcopus aiebat se electum fuisse ab Episcopis Asiae, & a clero & civibus honoratis Ephesi. Patres quin etiam secundae Synodi Oecumenicae, quae Constanti-nopoli habita est, recte adnotant in epistola synodica Flavianum Episcopum Antiochenum electum fuisse suffragiis Episcoporum comprovincialium & totius Dioeceseos Orientalis, & concordibus etiam suffragiis Ecclesiae Antiochena; id est, cum consensu cleri & populi specialis dioeceseos Antiochena. In eadem synodica epistola habetur Nectarium Episcopum CP. electum fuisse ab Episcopis illius synodi, cum suffragiis Clericorum & civium, praesente Imperatore.

III. Ob eam causam Concilia Gallicana jubent ut Metropolitanus eligatur ab Episcopis provinciae & a clero ac populo civitatis in qua ordinandus est Metropolitanus. In ordinandis Metropolitanis Episcopis (inquit Concilium Aurelianense II. anno DXXXIII. habitum) antiquam institutionis formulam renovamus, quam per incuriam omnimodis videmus amissam. Itaque Metropolitanus Episcopus a comprovincialibus Episcopis, Clericis, vel populis electus, congregatis in unum omnibus comprovincialibus Episcopis ordinetur.

Difertior est sententia Concilij Aurelianensis III. habiti anno DXXXVIII. ubi indicatur discrimen quod intercedebat inter electiones Episcoporum & Metropolitanorum. Praecipit namque ut Metropolitanus Episcopus comprovinciales eligant, cum consensu cleri & civium. Comprovincialium autem Episcoporum electionem a clero & populo fieri jubet, cum consensu Metropolitanam. Quod discrimen cum aliqui non satis expendissent, irrito labore conati sunt conciliare canones quorum sententiae videbantur esse diversae in materia electionum. Metropolitanus a comprovincialibus Episcopis, sicut decreta sedis apostolica continent, cum consensu cleri vel civium eligatur: quia equum est, sicut ipsa sedes apostolica dixit, ut qui proponendus est omnibus, ab omnibus eligatur. De comprovincialibus vero ordinandis, cum consensu Metropolitanam, cleri & civium, juxta pri-

Leo I. ep. 88.
Dist. 63. c. 19.

rum canonum statuta, electio & voluntas requiratur. Apud Hincmarum tamen, & in antiquis formulis, legimus electiones Metropolitanorum factas esse à clero tantum & populo civitatis, absque Episcoporum suffragio.

IV. Ordinationes autem sive consecrationes Metropolitanarum pertinebant ad Patriarchas; ut patet ex Actione xvi. Chalcidonensis Synodi, quæ sedem Constantinopolitanam evehens ad honorem patriarchatus, & Diocesim ejus synodumque patriarchalem componens ex provinciis Pontica, Asiana, & Thracica, novo quidem Patriarchæ concedit ordinationes Metropolitanorum harum Diocesum, non tamen Episcoporum, quos à suis Metropolitanis ordinari debere censet. Sed ordinationem celebrare debet Episcopus CP. postquam decretum electionis ad eum fuerit delatum; ejusque arbitrio relinquuntur personam electam evocare Constantinopolim, illic ordinandam, aut consensum suum dare ut ibi ordinetur ubi electio celebrata est, *καὶ ἐν τῷ αὐτῷ αἵματι*. Id ipsum probatur ex epistola Innocentij I. ad Alexandrum Episcopum Antiochenum, in qua sic scriptum est: *Metroplitanos auctoritate ordinas singulari*. Patriarcha verò Ægypti non solum Metropolitanos Ægyptiacæ Dioceseos ordinabat, sed etiam omnes Episcopos à suo patriarchatu pendentes; ut constat ex epistola synodica Concilij Nicæni, quæ extat apud Theodoretum lib. 1. cap. 1x. & ex epistolis Synesij ad Theophilum Episcopum Alexandrinum. Idem jus sedi suæ asserere tentavit Alexander Episcopus Antiochenus, id est, jus ordinandi non solum Metropolitanos, sed etiam reliquos Episcopos sedi suæ subiectos. Desiderium ejus approbavit Innocentius I. ad ejus consulta respondens, eo tamen adhibito temperamento quoad ordinationem Episcoporum secundi gradus, ut vicinos quidem ad se accersat, longè tamen positos in provinciis consentiat ordinari: *Ceteros non sine permisso conscientiaque tua sinas Episcopos procreari. In quibus hunc modum rectè servabis, ut longè positos, literis datis, ordinari censeas ab iis qui nunc eos suo tantum ordinant arbitratu; vicinos autem, si estimas, ad manus impositionem tue gratiæ statuas pervenire.*

V. In Concilio tamen Ephesino conquirentibus Episcopis Cypriis, metropolis illius insulæ, tametsi intra patriarchatus Antiocheni limites contineretur, retinuit primum morem, secundum apostolicos canones & Nicænos, id est, ordinatio Episcopi Constantiæ, qui Cypri Metropolitanus erat,

Tom. II.

relicta est synodo illius provinciæ, & veteri Patriarchæ Antiocheno. Constitutio illa manavit in omnes provincias Ecclesiæ, quibus sua libertas conservata est secundum Canones; addito, ne Episcopi quicquam audeant in provinciis quæ ab eis ex veteri consuetudine non pendebant: *Ne patrum canones prætereantur, nec sub sacerdotij prætextu, mundane potestatis fastus irrepant; ne clam paulatim libertas amittatur, quam nobis donavit sanguine suo Dominus noster Iesus Christus, omnium hominum liberator.*

VI. Possent tentari ex iis quæ supra dicta sunt ordinationem omnium Metropolitanorum Occidentis pertinere ad Romanum Pontificem, qui Patriarcha est Occidentis; cum præsertim Episcoporum Alexandriæ & Antiochiæ auctoritatem Nicæna Synodus constituat ad exemplum Episcopi urbis Romæ. Equidem id necessariò consequitur ex iis quæ dicta sunt; sed ita tamen ut auctoritas illa ordinandorum Metropolitanorum coërceatur intra limites synodi patriarchalis ordinariæ Episcopi Romani, id est, de Metropolitanis tantum accipiatur qui Dioceseos Vrbicariæ finibus continentur. Quapropter Iustinianus formam præscribens synodorum quæ à Patriarchis convocari debent, ait disertis verbis ad illas convenire debere Episcopos qui pertinent ad eorum ordinationem. Unde sequitur idem prosus significari, si quis dicatur ad synodum Patriarchæ cujuscumque aut ad ejus ordinationem pertinere. In quibusdam porò ceteri Patriarchæ cum Romano componi possunt, in quibusdam discrepant. Alexandrinus enim & Antiochenus unicam tantum Diocesim ecclesiasticam obtinebant ex decem Metropolitanis constatam, quam postea Constantinopolitano tributæ sunt tres Dioceses, in quibus xxxviii Metropolitanis numerabantur. At Episcopi Romani cura, præter patriarchatum ordinarium, qui saltem ex Diocesi Vrbicaria decemque Metropolitanis constabat, porrigebatur in reliquas omnes Occidentis metropoles, quæ sexagenarium numerum egrediebantur. Majoris itaque Italiæ partis Metropolitanis à Summo Pontifice ordinabantur in ipsa Vrbe; aut postquam Episcoporum comprovincialium consensus electionem firmaverat, ij permisso ejus ordinationem Metropolitanis celebrabant. Sed in Diocesi Vrbicaria receptum erat ut Episcopi aliis Metropolitanis subiecti, ab eo consecrarentur. In quo similis est Episcopo Alexandriæ, juxta Concilium Nicænum. Ceterum id à nemine ante me observatum fuerat.

Aa ij